I N F O R M A C E O C H A R T Ě 7 7

ročník desátý (1987) - č.13

Dokument Charty 77|54|87 (Dopis britské Labour Party) 2
55|87 (Dopis vídeňskému jednání KBSE) 2
56|87 Noví signatáři Charty 77 3
57|87 Vladimíru Kadlecovi k 75.narozeninám 3

Sdělení VONS č.682 (Rozsudek nad V.Markem potvrzen) 4
č.683 (Tr.řízení proti O.Formanovi) 5
č.684 (Odvolání ve věci T.Hradílka a R.Berezy) 5
č.685 (K násilnostem na mírovém koncertě v Plzni) 5
č.686 (Rozsudek nad T.Hradílkem a R.Berezou pravomocný) 6
č.687 (Případ Š.Kušteka) 7
č.688 (P.Wonkovi hrozí další trest) 8
č.689 (Policejní násilnosti při procesu s M.Mrtvým) 8
č.690 (Problematika trestného činu vyzvědačství) 10
č.691 (Zadržení pěti čs.občanů) 12

Hladovka za politické vězně 12

Jaroslav Švestka píše VONS 14

Dopis A.Svobodové a R.Šormové k problémům voj.služby 16

Dopis K.Mráska předsedovi ČSR 17

FIDH 18

V samizdatu nově vyšlo... 18

Pozvání do Budapešti 20

Datum posledního textu, zařazeného do tohoto čísla: 8.10.1987

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2

Charta 77|54|87 (Dopis britské Labour Party)

The Labour Party
150 Walworth Road London

Milí přátelé,

děkujeme Vám za pozvání na 86.výroční konferenci Vaší strany. Pro kteréhokoli z našich zástupců by bylo ctí a radostí zúčastnit se Vašeho setkání a seznámit se se současnými problémy Velké Británie, před nimiž Vaše strana stojí, hlavně pokud jde o hospodářské, sociální a kulturní práva.

Bohužel, Vaše pozvání došlo příliš pozdě, takže nikdo z nás, kdo vlastníme cestovní pasy, by už dnes nestihl získat výjezdní doložku, která by nám umožnila využít Vašeho laskavého pozvání.

Přejeme Vašemu setkání příjemnou atmosféru a plodné výsledky.

Praha 18.9.1987

Přátelsky Vaši

Jan Litomiský
mluvčí Charty 77

Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

*

Charta 77|
55|87 (Dopis vídeňskému jednání KBSE)

Konference o bezpečnosti
a spolupráci v Evropě
Vídeň

Paní a pánové,

obracíme se k Vám jménem československé občanské iniciativy Charta 77. Tato občanská iniciativa již přes deset let rozvíjí svou činnost v duchu principu č.7 deklarace obsažené v Závěrečném aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci, konané roku 1975 v Helsinkách. Přispívá tak k rozvoji a posílení helsinského procesu, který nemá být - jak vyplývá z dokumentů - jen věcí vlád, ale též národů a jejich příslušníků, občanů.

Ujišťujeme Vás, že Vaše jednání sledujeme s velkou pozorností. Stejně pozorně jsme sledovali i jednání předchozích pohelsinských schůzek v Bělehradě a v Madridu, jakož i činnost expertů pro otázky lidských práv a humanitní aspekty procesu zahájeného v Helsinkách, kteří se sešli v Ottavě a v Bernu v letech 1985 a 1986. Oceňujeme, že i Vy jste se ve svém jednání zevrubně zabývali otázkami lidských práv. Jejich respektování lze považovat za potvrzení věrohodnosti skutečné mírové politiky každého státu a tím i upevňování vzájemné důvěry.

Chceme při této příležitosti poděkovat těm z Vás, kdo jste se při jednáních o těchto otázkách zabývali informacemi a podněty vycházejícími z nevládních kruhů, občanských sdružení a iniciativ, v tom i od nás, signatářů Charty 77.

Paní a pánové, nyní budete formulovat závěry svých debat v dokumentu, který by měl být dalším krokem na cestě k upevňování spolupráce a bezpečnosti v Evropě. Věříme, že i v něm lidská práva zaujmou významné místo a bude tak posílen respekt k nim.

Konstatovali jsme s uspokojením, že k jednání o otázkách lidských práv zaujaly otevřenější a v zásadě kladné stanovisko i některé delegace, které nebyly v minulosti ochotny tyto otázky na mezinárodních fórech projednávat.

Se zájmem jsme přijali informaci o návrhu sovětské delegace na uspořádání mezinárodního fóra k humanitárním otázkám a aspektům helsinského procesu v Moskvě. Základem pro jeho jednání by mělo být uskutečňování zásad a ustanovení Všeobecné deklarace a mezinárodních paktů o lidských právech. Je nám známo, že na uspořádání takového fóra v Moskvě jsou různé názory. Považovali bychom takové fórum za pokrok, ale jen pod podmínkou, že by se ho zúčastnily nejen vládní delegace, ale i instituce, organizace, sdružení a občanské iniciativy, které se již delší dobu seriózně těmito otázkami zabývají. Helsinský proces by se tak stále více stával věcí národů, prostých lidí, občanů, kteří k němu mohou přinášet nové tvůrčí podněty.

V této souvislosti považujeme za prospěšné podpořit snahu sovětských neoficiálních sdružení, nezávislých skupin zabývajících se humanitárními otázkami jakož i problémy míru, evropské bezpečnosti a vzájemné důvěry mezi státy uspořádat neoficiální setkání k těmto otázkám v Moskvě ještě před zahájením mezinárodní humanitární konference. Jsme přesvědčeni, že by to odpovídalo Závěrečnému aktu z Helsinek, který uznává právo každého jedince "znát svá práva a povinnosti v této oblasti a postupovat podle nich", jakož i Výslednému dokumentu z Madridu, v němž se hovoří o relevantní a pozitivní úloze, náležející právě v otázkách tohoto druhu nejen vládám, ale i institucím, organizacím a jednotlivým osobám.

Přejeme Vaší práci nerušený průběh, příznivé ovzduší a kladný výsledek. Věříme, že bude ku prospěchu míru, bezpečnosti a spolupráce všech zúčastněných států a národů a že zvýší individuální uplatnění lidských a občanských práv a svobod.

Praha 25.9.1987

Jan Litomiský, mluvčí Charty 77 | Libuše Šilhánová, mluvčí Charty 77 | Josef Vohryzek, mluvčí Charty 77

*

Charta 77|56|87 **Noví signatáři Charty 77**

K Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 se v době mezi 1.červencem a 30.zářím přihlásili tito další signatáři:

Karel Bíňovec, důchodce
Marek Čmelík, dělník
Jan Halíčman+
Eva Halíčmanová+
Věra Hykšová
Vlastimil Králík+
Jan Krátký+
Štefan Kuštek
Petr Pohořelecký, dělník
Miloš Pokorný+
Jiří Pospíšil, dělník
Jan Ptáček, dělník
Jaroslav Švestka, dřevorubec
Peter Uher, vrátný
Jiří Wonka, technik

+ Podepsal(a) již koncem roku 1986, ale tehdy u jména nebyla uvedena adresa, takže jsme nemohli ověřit správnost podpisu.

Odvolání podpisu: Stanislav Březina, Karlovy Vary

Praha 30.9.1987

Jan Litomiský, mluvčí Charty 77 | Libuše Šilhánová, mluvčí Charty 77 | Josef Vohryzek, mluvčí Charty 77

*

Charta 77|57|87 **Vladimíru Kadlecovi k 75.narozeninám**

Vážený pane profesore!

Prožije-li někdo tři čtvrtí století, a z toho deset let jako aktivní signatář Charty 77, je to důvod, abychom ho pozdravili a stiskli mu ruku.

Zdravíme ve Vás vědce-národohospodáře, který svým životem dokázal spojit odbornou erudici s občanským zaujetím, a občana, jenž věcností a systematičností své argumentace nikdy nezapřel badatele. Jak svědčí názvy Vašich odborných publikací ze šedesátých let (Matematické metody v plánování, Využití počítačů v zemědělské velkovýrobě, Matematické metody řešení dopravních problémů, Ekonomické výpočty na počítači v průmyslové praxi), byl jste u nás průkopníkem aplikace výpočetní techniky v hospodářství. O plánování a použití matematických metod v hospodářství jste přednášel nejen u nás, ale i na vysokých školách

s odborných symposiích v Basileji, Římě, Moskvě, Varšavě, Berlíně, Dillí, Káhiře i v Amesu ve Spojených státech. Působil jste od roku 1962 jako profesor na Vysoké škole ekonomické, kde jste byl roku 1965 zvolen rektorem. Celou svou odbornou autoritu jste dal v oněch letech do služeb reformního úsilí, jež vrcholilo rokem 1968. Tehdy jste byl jmenován ministrem školství a na Vaši éru dodnes vzpomínají jako na krátké období samosprávy a osvícenosti.

Po vojenské intervenci v srpnu 1968 jste patřil k těm veřejným činitelům, kteří nekapitulovali před násilím. Tak řečený normalizační režim se z Vás pokusil učinit ne-osobu a opovrhl Vašimi rozsáhlými znalostmi a erudicí. Vaše povaha a životní zkušenosti Vás dovedly do společenství Charty 77. Můžeme bez přehánění říci, že nebylo chartovního textu, týkajícího se hospodářství nebo školství, který by neměl spolehlivou oporu ve Vašich znalostech a úsudku.

V dokumentu č.2/87 "Slovo ke spoluobčanům" se praví: "Domníváme se, že nezdolný odpor proti všemu zlému, tolerance, slušnost, otevřenost pravdě i jinému názoru a trpělivá vytrvalost jsou těmi nejlepšími nástroji, kterých může naše společnost užít v následujícím boji za svou emancipaci..." Výčet vlastností, o nichž zde Charta mluví, jako by bezděky kreslil portrét Vašeho způsobu jednání a usilování.

Přejeme Vám, pane profesore, zdraví a ještě léta tvůrčího života.

V Praze 2.října 1987

Jan Litomiský
mluvčí Charty 77

Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

*

Sdělení výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, Československé ligy pro lidská práva, člena Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)
Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č.591.

Sdělení č.682 (rozsudek nad Vlastimilem Markem potvrzen)

Dne 11.9.1987 projednával senát městského soudu v Praze, jemuž předsedal JUDr.Alexandr Rudý, ve veřejném zasedání odvolání v trestní věci proti Vlastimilu Markovi, kulturnímu pracovníkovi a předními aktivistovi jazzové sekce. Po čtyřicetiminutovém jednání soud odvolání zamítl a potvrdil rozsudek obvodního soudu pro Prahu 2 (viz naše sdělení č.555, 559, 564, 571, 654 a 675), jímž byl V.Marek uznán vinným trestným činem poškozování zájmů republiky v cizině (§ 112 tr.z.) a odsouzen k čtyřměsíčnímu trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem na jeden rok. Rozsudek tím nabyl právní moci.

Soud ignoroval důkazy, předložené V.Markem a jeho obhájcem, že obžaloba používá zkresleného překladu jeho textů a že ho žaluje i pro tvrzení, která se běžně vyskytují v čs.oficiálním tisku. Po tomto projevu předpojatosti soudu obžalovaný žádal, aby směl namísto obhajoby zahrát na gong a demonstrovat tak povahu své mírové iniciativy. Předseda senátu to nepovolil, neboť "gong do soudní síně nepatří". V.Marek s ním souhlasil, namítl však, že tímto stanoviskem by se měli v budoucnosti řídit i příslušníci StB. Také my se domníváme, že k poslání soudů nepatří ani posuzovat ani odsuzovat kvalitu hudebních produkcí. Předmětem soudního řízení by zásadně neměly být - mj. i proto, že je to v rozporu s Československem přijatými mezinárodními závazky - ani názory čs.občanů, ať již zveřejněné v jakékoli formě. V případě V.Marka je ovšem polehčující okolností, že jeho názory nebyly natolik "závadné" a navíc byly publikovány až v dalekém Japonsku - my však pokládáme za nepřijatelnou především skutečnost, že vůbec existuje "případ V.Marka", že se umělecké či filosofické názory mohou stát předmětem soudního jednání.

V Praze 20.září 1987

*

Sdělení č.683 (tr.řízení proti Otakaru Formanovi)

Samosoudce okresního soudu v Náchodě JUDr.Evžen Suchánek projednával dne 20.5.1987 návrh okresního prokurátora na potrestání Otakara Formana pro dva přečiny proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou (§ 5|b a 5|d zákona č.150|69 Sb), jichž se měl dopustit tím, že z Polska dovážel menší množství náboženské literatury a že neuskutečnil turistické cesty do NDR, ač mu byly úředně povoleny. Rozhodnutím samosoudce byla celá věc postoupena celnici v Náchodě a orgánu pasové kontroly v Náchodě k přestupkovému řízení (viz naše sdělení č.641, 642). Prokurátor podal stížnost proti výroku okresního soudu o postoupení skutku - neuskutečnění cesty do NDR. Krajský soud v Hradci Králové v neveřejném zasedání konaném dne 6.srpna 1987 stížnosti prokurátora vyhověl a věc vrátil k projednání okresnímu soudu. Potvrdil usnesení okresního soudu ve výroku o tom, že dovezení náboženské literatury má být posuzováno jen jako přestupek a projednáno celnicí v Náchodě. Stížnost Otakara Formana, v níž se domáhá úplného zproštění viny, zamítl.

Dne 15.září 1987 samosoudce okresního soudu v Náchodě Evžen Suchánek znovu projednával skutečnost, že Otakar Forman necestoval do NDR a zůstal v Polsku. Obhájce uvedl, že celní a devizové prohlášení neobsahuje nikde údaj o tzv.tranzitu. Obžalovaný se tedy nedopustil žádného nepravdivého oznámení. Cestovní doklady opravňují občana vycestovat do příslušného státu, ale žádný předpis neukládá povinnost využít všech víz, která byla udělena. Tím, že obžalovaný nedojel do NDR, žádný předpis neporušil. Proto obhájce žádal zproštění viny v celém rozsahu. Samosoudce naopak tentokrát kvalifikoval jednání Otakara Formana jako přečin podle § 5|d zákona 150|69 Sb a vynesl rozsudek: peněžitý trest ve výši 1000 Kčs nebo jeden týden odnětí svobody. Rozsudek není pravomocný.

Praha 20.září 1987

*

Sdělení č.684 (Odvolání ve věci T.Hradílka a R.Berezy)

Dne 24.9.1987 v 8 hodin má začít v budově krajského soudu v Ostravě, č.dveří 36, 1.poschodí, veřejné zasedání, v němž bude senát tohoto soudu za předsednictví JUDr. Miroslava Vařeky rozhodovat o odvolání ing.Tomáše Hradílka a Rudolfa Berezy. Tímto odvoláním napadli T.Hradílek z Lipníka nad Bečvou a R.Berezo z Hlubočec - Mariánského údolí rozsudek okresního soudu v Olomouci, jímž byli letos v červenci uznáni vinnými přečinem proti veřejnému pořádku (§ 6 zákona o přečinech) a odsouzeni každý k peněžitému trestu ve výši 2 500 Kčs resp. k náhradnímu trestu odnětí svobody v trvání jednoho měsíce. Jak známo (viz naše sdělení č.636, 637, 650, 651, 660, 663 a 664), tento přečin měli spáchat tím, že "při zahájení manifestačního pochodu v rámci oslav 1.máje rozvinuli transparent s nápisem 'Charta 77 vybízí k občanské kuráži' a vzbudili tak, jak uvádí rozsudek, "u občanů a účastníků oslav 1.máje nežádoucí rozruch a pobouření". Oba stíhaní jsou signatáři Charty 77, o níž rozsudek uvádí, že "není uskupením, které by bylo v ČSSR povoleno".

Praha 21.září 1987

*

Sdělení č.685 (k násilnostem na mírovém koncertě v Plzni)

V rámci mezinárodního mírového pochodu Olofa Palmeho se dne 15.září 1987 konal v plzeňském amfiteátru v Lochotíně koncert, který pořádaly Čs.mírový výbor, Pragokoncert Praha a Park kultury a oddechu v Plzni. Koncertu se zúčastnilo asi 12 000 lidí. Sjeli se i ze vzdálených míst hlavně proto, aby mohli sledovat vystoupení západoněmeckých kapel Einstürzende Neubauten a Die Toten Hosen. Koncert začala folková skupina H. R. B. a po ní zařadili pořadatelé Die Toten Hosen. Ti svým vystoupením punkového typu vyvolali značný ohlas mezi svými příznivci v publiku, mnozí diváci tančili "pogo", nicméně další skupina, No 55 z NDR, se představila a dohrála v naprosto klidné atmosféře. Z nepochopitelných důvodů zařadili organizátoři koncertu jako dalšího českého zpěváka Michala

Davida, jehož produkci konferenciér Zeman uvedl tak, že to vyvolalo bouři smíchu. Příznivci rocku a punku, kteří o produkci tohoto prominentního umělce nemají zájem, začali na scénu házet kelímky a štěrk, takže Michal David se svou skupinou musel po dvou písničkách jeviště opustit. Konferenciér se snažil publikum uklidnit, ale spíše je provokoval řečmi o vyholených lebkách a mozcích, o hlupácích všech hlupáků. Korunu všemu nasadil tím, když gumovou atrapu granátu, vhozenou na jeviště, hodil zpět do hlediště se slovy: "Tohle ti vracím, chlapče z NSR, který chceš narušovat mírové soužití!" Pod pódium nato nastoupili příslušníci SNB, aby zjednali klid. S chováním části publika není sice možno souhlasit, avšak reakce SNB byla zcela nepřiměřená. Velké množství příslušníků VB se pak a obušky vtrhlo do předních divácých řad, mnoho diváků bylo zbito, jedno děvče z NDR s mimořádnou brutalitou. Z publika se na protest ozývaly hlasy: "Takto si představujete mír", "my chceme demokracii, my chceme skutečný mír". Policejní síly však byly početné: přítomni byli i požárníci s vodními děly a velké množství příslušníků StB v civilu. I když se na začátku koncertu snažili i příslušníci SNB skrývat za čelní stěnou amfiteátru a v nedalekých křovinách, byli to především oni, kdo vytvářeli zcela nemírovou, represivní atmosféru. V dalším průběhu koncertu chodili příslušníci VB mezi diváky a strhávali jim z oděvu nežádoucí odznaky, především jazzové sekce. Další konflikt se odehrával v zákulisí. Hudebníci z NSR požadovali, aby policie opustila hlediště, došlo k fyzickým střetům mezi členy obou kapel z NSR a příslušníky Bezpečnosti, kteří německé hosty zahnali obušky do narychlo připraveného autobusu. Proti odjezdu autobusu protestovali jejich příznivci, kteří se v počtu asi čtyř set shromáždili u autobusu, skandovali "Mír a Neubauten" a dožadovali se produkce této kapely. Policie dav rozehnala pomocí obušků a psů. Mnoho lidí bylo zmláceno, zkopáno, uráženo, byly jim vytrhávány filmy z fotoaparátů a některým byly přístroje rozbity úderem o zem. Někteří byli zadrženi. Autobus s dvěma německými kapelami a s několika příslušníky Bezpečnosti byl odeslán na státní hranici do Folmavy, kde byli Němci vyloženi a přinuceni přejít pěšky k celnici v NSR. Na koncertu byla přítomna ještě třetí západoněmecká kapela, Baindling, jíž však nebylo povoleno přivézt si aparaturu, a proto vystoupila pouze s playbackem.

Čs.sdělovací prostředky se o těchto vážných událostech buď vůbec nezmínily, anebo o nich informovaly nepravdivě, jako západočeská Pravda, která se snažila vinu za incidenty svalit na Die Toten Hosen.

Znovu se ukázalo, že jediné řešení, které při podobných akcích vždy po ruce, je tvrdá represe bezpečnostních sil. Policejní brutalita se začíná uplatňovat i na zcela oficiálních podnicích, jako byl připravovaný koncert na závěr výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích 13.září, jehož účastníky těsně před začátkem koncertu Bezpečnost prostě rozehnala. V případě koncertu v Lochotíně jsou popsané policejní násilnosti zvlášť politováníhodné, protože to měl být koncert mírový. Upřímnost snahy po míru hodnotí totiž každý spíše podle skutků než podle prázdných slov.

V Praze 23.září 1987

*

Sdělení č.686 (Rozsudek nad T.Hradílkem a R.Berezou pravomocný)

Dne 24.9.1987 se konalo před senátem krajského soudu v Ostravě, jemuž předsedal JUDr.Miroslav Vařeka, odvolací řízení v trestní věci proti ing.Tomáši Hradílkovi a Rudolfu Berezovi, signatářům Charty 77, kteří na prvomájové manifestaci letos v Olomouci rozvinuli transparent s nápisem "Charta 77 vybízí k občanské kuráži". V první části řízení byli odsouzeni trestním senátem k peněžitému trestu ve výši 2 500 Kčs každý, případně k náhradnímu trestu odnětí svobody. Po jejich rozkladu byli v hlavním líčení, konaném u okresního soudu v Olomouci, odsouzeni k týmž trestům. Krajský soud nyní rozhodoval o jejich odvolání proti rozsudku okresního soudu.

Odvolatelé před soudem rozhodně hájili legalitu Charty 77 proti stanovisku prokurátora krajské prokuratury, který ji označoval za ilegální protistátní

a protispolečenskou organizaci; používal tedy týchž výrazů, jimiž oficiální propaganda odsuzovala Chartu 77 v době jejího vzniku. Na konkrétních případech oba obžalovaní ukázali, že Charta není organizace, nýbrž občanská iniciativa, působící v plném souladu s čs.zákony a usilující o nápravu v konstruktivním duchu. V průběhu soudního jednání dosáhli toho, že k důkaznímu materiálu byly čteny podstatné pasáže ze Základního prohlášení Charty 77 z 1.ledna 1977, které jejich výroky potvrdily. Obžalovaní objasnili důvody, které je vedly k jejich občanskému počinu 1.máje, a prokázali, že v žádném případě neměli v úmyslu vyvolat pohoršení a nežádoucí rozruch a že k němu také nedošlo. Obžaloba v tomto směru nepředložila žádné důkazy. Oba signatáři Charty 77 se rozhodně postavili proti tomu, že jsou charakterizováni jako lidé s výrazně negativním postojem vůči stávajícímu společenskému zřízení. Na konkrétních případech prokazovali svůj zodpovědný občanský vztah k republice a ke společnosti. Jejich závěrečná slova předseda senátu často přerušoval. Senát v závěrečném usnesení odvolání T.Hradílka a R.Berezy zamítl a rozsudek okresního soudu v Olomouci se tím stal pravomocný.

Státní bezpečnost se již před procesem postarala o to, aby blízcí příbuzní Tomáše Hradílka nedostali dovolenou v zaměstnání.

O půlnoci z 23. na 24.září 1987 byl v Praze na hlavním nádraží zadržen příslušníky StB kapitánem Dvořákem a nadporučíkem Kadlecem mluvčí Charty 77 Josef Vohryzek, který chtěl odjet k soudnímu jednání v Ostravě nočním rychlíkem. Byl předveden do služebny VB a podroben asi hodinovému výslechu, takže mu vlak ujel. Josefu Vohryzkovi příslušníci StB tvrdili, že byl zadržen na základě anonymního telefonátu, podle něhož měl jet do Ostravy údajně proto, aby ilegálně překročil čs.-polské hranice. Snažili se toto udání uvést do souvislosti s nedávným setkáním zástupců nezávislých iniciativ a skupin z Československa a Polska na hranicích obou zemí, jehož se zúčastnili jak Josef Vohryzek, tak i Rudolf Bereza a Tomáš Hradílek. Proti tomuto předvedení podal Josef Vohryzek stížnost jako proti nezákonnému omezování osobní svobody; verzi Státní bezpečnosti, zdůvodňující jeho zadržení, označil za krajně nepřesvědčivou.

Již od rána 24.9. střežila policie některé přátele obou odsouzených a snažila se jim zabránit v opuštění domů. Před domem, v němž v Ostravě bydlí manželé Šavrdovi, došlo dokonce ke krátké tahanici, při níž byly Jaromíru Šavrdovi poškozeny náramkové hodinky. Vladimír Liberda a Karel Bíňovec byli od svých bytů příslušníky StB odvedeni na oddělení VB, kde byli zadržováni přibližně dvě hodiny. Podobné problémy měli i další přátelé obžalovaných, člen VONS Stanislav Devátý a signatář Charty 77 Jaromír Glac z Ostravy. Nejhoršího zacházení se dostalo signatáři Charty 77 Janu Kiššovi z Gottwaldova, který byl přímo v soudní budově příslušníky VB zbit obušky a poté byl se zkroucenýma rukama vyveden z budovy, odvezen na autobusové nádraží a přinucen odcestovat z Ostravy. Většinu míst v malé soudní síni obsadily neznámé osoby. Z přátel obžalovaných se dostali do soudní síně jen manželé Šavrdovi a Stanislav Devátý.

Všechny tyto policejní akce spolu s dalšími nezákonnými zásahy poslední doby (o některých jsme referovali) odůvodňují závěr, že policejní šikanování a represe, a to i brutální, jsou v Československu stále na denním pořádku.

V Praze 27.září 1987

*

Sdělení č.687 (případ Štefana Kušteka)

Štefan Kuštek, 67letý důchodce, bytem Žilina-Závodie, ul.9.mája 4, byl dne 18.8.1986 senátem krajského soudu Středoslovenského kraje za předsednictví Arnošta Škorpila uznán vinným trestným činem podvracení republiky (§ 98/1 tr.z.) a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem na čtyři roky. Uvedeného trestného činu se měl dopustit tím, že se v letech 1982-85 obracel na různé orgány komunistické strany, společenských organizací, místní správy a na konzulát SSSR v Bratislavě podáními, která prý obsahovala

výroky proti KSČ, spojeneckým vztahům a SSSR, urážela osobu prezidenta republiky a předsedy vlády a zastrašovala místní stranické funkcionáře v Žilině.

Domovní prohlídka u Š.Kušteka, která se konala dne 19.3.1986, vedl npor. StB dr.Július Ištván. Tentýž dr.Ištván se nespokojil s odsouzením Š.Kušteka, nýbrž ho znovu a znovu předvolává k výslechům (naposledy 1.9.1987), při nichž je podrobován brutálnímu nátlaku.

Není nám znám obsah podání Š.Kušteka. Podle platných čs.zákonů a Československem ratifikovaných mezinárodních paktů by však kritické připomínky občanů měly být předmětem odpovědného zkoumání, nikoli trestního řízení. Ve světle aféry Babinského vyznívá požadavek ochrany místních i ústředních funkcionářů před kritikou už vůbec směšně.

Š.Kuštek byl odsouzen nespravedlivě. A sadistickému pokračování v jeho perzekuci, ať již je privátním aktem dr.Ištvána nebo probíhá na vyšší příkaz, je třeba učinit přítrž.

Praha 27.září 1987

*

Sdělení č.688 (Pavlu Wonkovi hrozí delší trest)

Dne 28.9.1987 byla před senátem okresního soudu v Liberci za předsednictví JUDr.Černého projednávána trestní věc proti Pavlu Wonkovi (1953), obžalovanému z trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 171, odst.1c tr.z. - horní hranice trestní sazby je zde pět let odnětí svobody), jehož se měl dopustit tím, že odmítá ve výkonu trestu pracovat. Hlavní líčení bylo prozatím odročeno, protože Pavel Wonka vznesl námitku podjatosti senátu. Jak jsme již informovali (viz naše sdělení č.536, 544, 585, 625, 626, 638, 640, 648, 649, 667 a 673), byl P.Wonka nespravedlivě odsouzen především pro pobuřování (§ 100|1) k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 21 měsíců a 3 letům následného ochranného dohledu pouze za to, že se ve volbách v roce 1986 pokoušel vystupovat jako nezávislý kandidát na funkci poslance FS.

Jelikož se nadále pokládá za nevinného a jelikož byl podle svého prohlášení eskortou při převozu do NVÚ zbit, aniž se mu dostalo odpovídající lékařské péče a aniž by byl jeho případ řádně vyšetřen, odmítá od 13.8. nastoupit do práce. Byl proto podroben řadě kázeňských trestů a zřejmě i různým neospravedlnitelným šikanám a surovostem; s nebývalou hbitostí s ním byl po pouhých šesti týdnech zinscenován trestní proces, který mu může vynést dlouhá léta dalšího věznění.

Máme celou řadu dokladů o tom, že NVÚ Minkovice, přestože nominálně patří pouze mezi středně přísná nápravná zařízení, je fakticky jedním z nejkrutnějších táborů v ČSSR. Nepochybujeme proto, že Pavla Wonku potkalo v posledních měsících ledacos, co nelze nijak ospravedlnit ani v rámci velice tvrdého čs.zákona o výkonu trestu a jeho ještě tvrdší praktické aplikace.

Vlastní problém P.Wonky však zřejmě spočívá v něčem jiném, než jsou extrémní podmínky NVÚ Minkovice. Totiž v tom, zda je možné, aby občan trvající na své nevině byl postaven před volbu: podrobit se nespravedlivému trestu nebo být zlomen a uštván. Okresní soud v Liberci tedy nemůže rozhodovat jen o porušení vězeňského řádu, ale také o právu jednat podle svého svědomí až po krajní důsledky a dávat mu přednost před "úředními rozhodnutími".

Nezávisle na všech těchto právních a etických úvahách konstatujeme, že fyzický a zvláště psychický stav P.Wonky je v důsledku výše uvedených skutečností alarmující. I z humanitárních důvodů proto žádáme o jeho urychlené osvobození.

Praha 5.října 1987

*

Sdělení č.689 (policejní násilnosti při procesu s M.Mrtvým)

Dne 2.10. se mělo u okresního soudu v Olomouci konat nové hlavní líčení v trestní věci proti Michalu Mrtvému. Jak jsme již referovali (viz naše sdělení 551, 579, 584, 591, 593 a 612), byl Michal Mrtvý původně obžalován pro rozmnožování a rozšiřování převážně náboženské literatury, resp.publikací o

náboženství (známá stať Eriky Kadlecové), což prokurátor označoval za tr.čin pobuřování (§ 100|1a,b, 3 tr.zákona - trestní sazba od jednoho roku do pěti let odnětí svobody). Jako obžalovaný z tohoto trestného činu byl Michal Mrtvý od 24.7.1986 do začátku února 1987 ve vazbě. Dne 29.10.1986 ho okresní soud v Olomouci, jehož senátu předsedal JUDr.Josef Horník, odsoudil podle mírnějších ustanovení tr.zákona - pro trestný čin maření státního dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr.z. a pro přípravu trestného činu pobuřování a uložil mu trest 13 měsíců podmíněně na tři roky. Krajský soud v Ostravě vyhověl dne 10.12.1986 odvolání prokurátora, rozsudek olomouckého soudu zrušil a věc vrátil prokurátorovi k došetření, zejména k vypracování znaleckých posudků. Nyní byla podána obžaloba znovu, a to opět pro původní pobuřování podle § 100, odst.1a), b), 3 tr.zákona. Dosavadní průběh řízení nasvědčuje tomu, že nový rozsudek má být přísnější.

Pro úplnost dodáváme, že Michal Mrtvý byl letos v květnu čtyři dny zadržen a obviněn z pobuřování, protože v prvomájovém průvodu filmoval T.Hradílka a R.Beresu s jejich transparentem, propagujícím Chartu 77. Toto obvinění však bylo zrušeno.

Den před zahájením procesu byla několika přátelům M.Mrtvého, kteří chtěli líčení sledovat, pod různými záminkami zrušena dovolená. Tomáš Hradílek z Lipníku nad Bečvou byl již od čtvrtka 1.října hlídán v místě bydliště. V pátek ráno ho pak na nádraží v Lipníku nad Bečvou příslušníci SNB násilím odvlekli do policejního auta a odvezli na oddělení StB do Přerova, vynesli ho do druhého patra, kde byl bez vysvětlení nezákonně prohledán. Po třech hodinách výslechu jej policisté vyzvali, aby opustil budovu. Když se T.Hradílek domáhal odvozu na místo svého zadržení, příslušníci ho opět vynesli před budovu a položili na chodník.

Jan Kišš, Petr Holubář a člen VONS Stanislav Devátý, všichni z Gottwaldova, byli po příjezdu na nádraží v Olomouci legitimováni příslušníky SNB a vyzváni, aby nastoupili do vozidla VB. Po odmítnutí jim byly odebrány občanské průkazy. Přestože se policisté snažili jmenovaným zabránit v nastoupení do tramvaje, všichni tři nakonec odjeli k budově soudu. Budova byla obklíčena příslušníky SNB v uniformě i v civilu, přímo před jejím vchodem byl přistaven policejní anton.

Před budovou soudu byli J.Kišš, P.Holubář a S.Devátý opět vyzváni, aby nastoupili do vozidla VB. Všichni tři tento požadavek jako protiprávní odmítli a před hrozbou násilí si lehli na zem.

Na Petra Holubáře se vrhlo asi 8 příslušníků VB a vtáhlo ho do vozu. Přitom ho tloukli pěstmi, nasadili mu pouta a vulgárně ho uráželi. V autě mu stlačili hlavu na zem a jeden z příslušníků mu šlápl na krk a vyhrožoval mu slzotvorným přípravkem. Petr Holubář hlasitě volal o pomoc. Posléze ho odvezli na oddělení VB.

Jana Kišše, invalidního důchodce, trpícího srdeční slabostí, vtáhlo asi šest příslušníků VB rovněž do vozu, přitom ho napadli pěstmi a zbili obuškem. V autě mu jeden z příslušníků škrcením přivodil srdeční slabost a musel mu ihned podat nitroglycerín, který J.Kišš nosí stále při sobě. Také Jan Kišš při zákroku volal o pomoc.

S.Devátého napadlo asi pět příslušníků VB, kteří se ho pokoušeli odvléci do policejního vozu, což se jim nepodařilo.

Mezitím se totiž, vzhledem k hlasitému volání postižených o pomoc, shromáždil před budovou soudu zástup asi čtyř set kolemjdoucích, shluk lidí přerušil dopravu, lidé vysedali z vozů, jiní sledovali celou situaci z oken svých bytů a mnozí přítomní dávali hlasitě najevo své rozhořčení nad počínáním policistů. Přibližně v této chvíli byl u soudní budovy zadržen a odvezen na oddělení VB také Vít Palikán z Olomouce.

Nakonec se 40 - 50 přátel Michala Mrtvého, včetně Stanislava Devátého, dostalo do budovy soudu, to však již bylo zřejmé, že se hlavní líčení konat nebude.

Před místností, určenou k projednávání případu, bylo přítomným oznámeno, že se líčení odročuje na neurčito vzhledem k údajnému onemocnění předsedy senátu JUDr.Josefa Horníka.

Po oznámení, že je líčení odročeno, se přátelé postižených spoluobčanů odebrali na oddělení VB a domáhali se propuštění zadržených.

Petra Holubáře vyvedli policisté ven a snažili se jej opět násilím vtlačit do vozu. Lidé však vozidlo VB obstoupili a zabránili mu v odjezdu. Příslušníci pak P.Holubáře propustili. Přítomní rovněž zabránili policistům v tom, aby vtáhli jednoho z nich na oddělení. Krátce nato byli propuštěni oba další zadržení.

Zákroku veleli tiříž příslušníci StB, kteří řídili policejní akce 24.9.1987 u krajského soudu v Ostravě.

Praha 5.října 1987

*

Sdělení č.690 (Problematika trestného činu vyzvědačství)

Poměrně často se setkáváme s případy lidí, odsouzených k vysokým trestům za vyzvědačství, eventuelně za přípravu či pokus o tento trestný čin. Ačkoli jde o tresty mimořádně krutá - trestní sazba za tento čin je 10 - 15 (popř. až 25) let v nejtěžší věžeňské skupině nebo smrt - nemůžeme k většině těchto případů zaujmout neritorní stanovisko, neboť soudní řízení zde zpravidla probíhá s vyloučením veřejnosti a rozsudky, jako listiny zásadně veřejné, neobsahují v rozhodujících bodech z pouhého odkazu na tajný trestní spis. Ve vztahu k případům údajné špionáže se tedy ocitáme ve velmi komplikovaném postavení: naší hlavní zásadou je úzkostlivě dbát pravdy, tj. protestovat pouze proti těm justičním represím, jejichž nespravedlivost či nepřiměřenost můžeme bezpečně prokázat, nejraději za pomoci oficiálních listin (obžalob, rozsudků, protokolů o domovních prohlídkách a o výsleších, zápisů ze soudního jednání apod.). Obdobné podklady nepřicházejí v úvahu u trestného činu vyzvědačství obvykle v úvahu a i tam, kde se nám náhodou podaří získat prověřené a podrobné informace, vystavili bychom se jejich zveřejněním sami nebezpečí trestního stíhání pro obdobný trestný čin.

Jestliže nám naše zásady i praktické možnosti málokdy dovolují intervenovat v konkrétních případech údajného vyzvědačství, naše svědomí nám naopak přikazuje protestovat proti nepřijatelné aplikaci tohoto ustanovení trestního zákona. Máme totiž velmi dobré důvody pro přesvědčení, že značná část a pravděpodobně většina z těch několika desítek nebo snad i stovek osob, vězněných v současném Československu za špionáž, nikdy placenými agenty cizí moci nebyla. Tito lidé se nedopustili špionáže ani v běžném slova smyslu (což je důležité, neboť mezinárodní humanitární organizace Amnesty International zpravidla špiony nehájí), ani ve smyslu rozumné interpretace platných čs.zákonů. Zde se ovšem dostáváme do oblasti zcela zásadních problémů právního i společenského charakteru. Prvním takovým problémem je skutečnost, že podle čs.zákona jsou příprava tr.činu či pokus o něj stejně přísně trestné jako dokonaný čin; v praxi to znamená, že lze na dlouhá léta skončit ve vězení za opilecký výkřik "stejně to všechno prosradím Američanům", za pouhý nerealizovaný záměr, za "podezřelé" styky s cizinci či dokonce ve smyslu formulky "kdyby se mu podařilo dostat se do ciziny, byl by mohl ledacos vyzradit - budiž tedy potrestán tak, jako by to byl učinil". S tím úzce souvisí druhý problém: ať již je to ospravedlnitelné či nikoli, většina států chrání svá životně důležitá tajemství řadou tvrdých zákonných a často i mimozákonných opatření. Jenže podle čs.zákonů a nepřeberné změti navazujících předpisů je předmětem přísného utajení téměř vše, od ekologické situace po jména spoluzaměstnanců. Zákon má každého odradit od publikování vlastních názorů či dokonce faktických údajů. Víme dokonce o osobách, vězněných za špionáž pouze kvůli sdělení skutečností, publikovaných v běžném čs.tisku nebo notoricky známých.

Je třeba podotknout, že ne každý čs.občan, který se příležitostně stýká s cizinci nebo má přístup k utajovaným skutečnostem (což jsou prakticky všichni,

neboť k těmto údajům patří mj.každé nádraží či přehrada) nebo nevynikají láskou k stávajícímu politickému zřízení (což jsou opět téměř všichni), je ve skutečnosti odsouzen pro špionáž. Avšak podle platného práva a užívané praxe může být odsouzen kdokoli z nich. Představitelům Charty 77 bylo opětovně vyhrožováno, že zveřejnění jejich stanovisek k bezpečnosti jaderných elektráren, k ekologické situaci či k rozmístění sovětských raket v Československu bude stíháno jako špionáž.

Nepochybujeme o tom, že také v Československu působí cizí agenti a pokládáme za pravděpodobné, že se čas od času podaří někoho z nich dopadnout a usvědčit. Podle našich informací a sice neúplných, nicméně velice přesvědčivých důkazů však většina z těch, kdo si v současné době v čs.věznicích odpykávají tresty za údajnou špionáž, spadá do následujících čtyř kategorií:

1) Osoby, které zastávaly jakoukoli odpovědnější funkci nebo měly cokoli společného s nějakým ozbrojeným sborem (včetně výkonu základní vojenské služby) a projevily záměr emigrovat nebo se dokonce o emigraci pokusily. (Tato kategorie pravděpodobně převažuje.)

2) Osoby, které se pokusily navazovat a udržovat intenzívnější kulturní či kulturněpolitické styky s cizími zastupitelstvími nebo přímo se zahraničím.

3) Osoby, které ve své naivitě, opilecké sdílnosti nebo momentálním výbuchu odporu informovaly někoho, že na okraji města jsou kasárna a že tank je vybaven dělem. Člověk, jemuž se svěřily, sice nepochybně nebyl agentem cizí mocnosti, ale zato je neprodleně udal.

4) Osoby, které by zásadně byly ochotny - buď pro svůj odpor vůči režimu nebo pod tlakem mimořádných podmínek (např.vězení) - vykonávat špionáž vůči Československu, jejichž vina však spočívá výlučně v tom, že naletěly agentům-provokatérům, řízeným StB.

Podmínky v nejpřísnějších československých věznicích jsou velmi špatné a přečkat podobné vysoké tresty bez citelné újmy na zdraví je takřka nemožné. V dubnu 1985 proběhla v Československu podpisová akce za Jiřího Ganse, odsouzeného za vyzvědačství na 15 let odnětí svobody. Jeho hlavní provinění spočívalo zřejmě v tom, že mezi mládeží rozšiřoval hudební nahrávky, získané prostřednictvím amerického velvyslanectví. Byl skutečně propuštěn a vrátil se jako lidská troska, fyzická i psychická. Je velice pravděpodobné, že kdyby propuštěn nebyl, nedožil by se konce svého trestu.

Z výše uvedených důvodů nejsme schopni podrobně referovat o osobách, odsouzených za vyzvědačství, ani průkazně doložit vykonstruovanost a nespravedlnost některých těchto případů. Víme však, že se s těmito lidmi zachází naprosto nelítostně, a jsme přesvědčeni, že mnozí z nich jsou nevinnými oběťmi. Proto vítáme všechny humanitární snahy, které je v této oblasti možné uskutečnit, a hodláme je v budoucnu podporovat.

Současně vyzýváme orgány státní moci, justice a v neposlední řadě také veřejné sdělovací prostředky, aby konečně přestaly zahalovat problematiku špionáže do nimbu tajemství a všudypřítomné hrozby. Jestliže dotyčný skutečně něco vyzradil cizí moci, pak lze zajisté alespoň rámcově informovat veřejnost, co vůbec měl možnost prozradit, komu to prozradil a jakým způsobem to prozradil. Při naprosté absenci podobných informací se nelze divit, že veřejnost pokládá tyto procesy za pouhý akt msty a za prostředek k udržování atmosféry všeobecného strachu. K tomu podotýkáme, že nejde o zkušenost nijak novou: u tisíců našich spoluobčanů, odsouzených k trestu smrti nebo k desítkám let vězení v letech padesátých a plně rehabilitovaných v letech šedesátých, bylo hlavní součástí obvinění údajné vyzvědačství proti tehdejší ČSR.

Na závěr uvádíme alespoň několik osob, které jsou v současné době v Československu vězněny pro špionáž a o jejichž vině máme důvodné pochybnosti:

Petr Hauptmann, nar.7.8.1946, trest 10 let, výstup 12.9.1993, manželka Alexandra Hauptmannová, Klánovická 705/5, 194 00 Praha 9

Viktor Dedera, nar.10.5.1963, trest 10 let, výstup 25.8.1994, otec Jan Dedera, Kyjevská 15, 625 00 Brno-Bohunice

Ondřej Hoch, nar.6.12.1948, trest 13 let, výstup r.1997
otec: Ondřej Hoch, Koněvova 96, 130 00 Praha 3

Michael Keller, nar.11.6.1963, trest 5 let, výstup r.1991
otec: Hans Keller, Brunnen Gasse 10, 6103 Waldorf, NDR

Josef Rümer, nar.7.10.1955, trest 11 let, výstup leden 1988
matka: Ema Anderlová, nám.Pionýrů 3470, Gottwaldov

František Veis, nar.5.7.1932, trest 12 let, výstup duben 1991
dcera: Carmen Svobodová, Vyskočilova 3, 141 00 Praha 4

Praha 5.října 1987

*

Sdělení č.691 (Zadržení pěti čs.občanů)

Dne 6.října 1987 před 18.hodinou zadrželi příslušníci Státní bezpečnosti na Malostranském náměstí v Praze pět osob, a to Jiřího Hájka, Jaromíra Literu, Václava Slavíka, Jaroslava Šabatu a manželku Jiřího Hájka Marii Valachovou. Zadržení Jiřího Hájka bylo doprovázeno násilím: Bez jakéhokoliv vysvětlení byl zároveň s výzvou, aby nastoupil do připraveného vozidla, uchopen za paži, takže došlo ke krátké potyčce, při níž pracovníci StB vyhrožovali Jiřímu Hájkovi trestním stíháním pro útok na veřejného činitele. Manželé Hájkovi byli odvezeni do budovy VB na náměstí Míru na Vinohradech, kde byli vyslýcháni a propuštěni až o půl jedenácté večer. Také Jaromír Litera, Václav Slavík a Jaroslav Šabata byli přes důrazné protesty převezeni do budovy StB v Bartolomějské ulici; po výsleších, které rovněž důrazně odmítli, byli po 21.hodině propuštěni na svobodu. Účelem této policejní akce, která byla - jak je to v Československu na denním pořádku - protiprávním zásahem do občanských práv a svobod, bylo znemožnit účast jmenovaných pěti čs.občanů na setkání většího počtu osob. Cílem tohoto setkání bylo projednání názorů na politický vývoj v období před mezinárodním moskevským fórem levicových stran, které se má sejít u příležitosti 70.výročí Říjnové revoluce v Moskvě. I když se ho zadržení nemohli zúčastnit a Státní bezpečnost zabavila při nezákonných osobních prohlídkách Jiřímu Hájkovi a Jaroslavu Šabatovi návrh hlavních myšlenek pro text, určený tomuto fóru, setkání se přesto konalo a Státní bezpečnosti se nepodařilo jeho záměr zmařit.

Praha 7.10.1987

****** ****** ******

Hladovka za politické vězně

V Infochu č.11/87 jsme zveřejnili oznámení Hany Jůptnerové, Jana Hrudky a Jiřího Wonky o tom, že 30.září začla řetězová, 24hodinová hladovka za politické vězně. Jejich seznam byl postupně doplňován; poslední, který máme od pí Hany Jůptnerové (ul.gen.Svobody 816, 543 01 Vrchlabí, tel: 0 438 - 3388) k dispozici, zveřejňujeme spolu s dostupnými adresami příbuzných. K hladovce se připojilo již mnoho občanů, t.č. probíhá ve Vrchlabí a na Trutnovsku, jen v Gottwaldově se přihlásilo na 30 občanů.

Političtí vězni na které myslíme a za které držíme řetězovou hladovku

Jiří Boháč, nar.8.2.1953, dělník; pobuřování § 100/1a; dva a půl roku, výstup 24.3.1989; Valdice
družka: Jitka Štěpánková, Varšavská 235

Viktor Dedera, nar.10.5.1963, rotmistr čsl.armády; vyzvědačství § 105 (příprava), pobuřování § 100, rozkrádání § 132/1; 10 let, výstup 24.8.1994; místo věznění neznámo
otec: Jan Dedera, Kyjevská 15, 625 00 Brno-Bohunice

ing.Petr Hauptmann, nar.7.8.1946, pracovník celní správy; vyzvědačství § 105/2 a opuštění republiky § 109/1; 10 let, výstup 12.9.1993; Minkovice
manželka: Alexandra Hauptmannová, Klánovická 705/5, 194 00 Praha 9

Josef Hejlek, nar.10.8.1922, stav.dělník v důchodu; pobuřování § 100|1a,c; 2 roky, výstup 27.2.1988; adresa věznice - PS 50|D III 1, 35 731 Horní Slavkov
družka: pí Voborníková, Školní 158, 533 54 Semtín

Dalibor Helštýn, nar.12.4.1963, televizní opravář; pobuřování § 100|1a,c a poškozování majetku v soc.vlastnictví § 136 (nápisy v podchodu ve Frýdku-Místku 21.3.1985); 20 měsíců, výstup v létě 1988; místo věznění neznámo, pravděpodobně Bory (I.NVS)
rodiče: Helštýnovi, Komenského 158, Frýdek-Místek

Heřman Chromý, nar.19.2.1947, úředník; podvracení republiky § 98|1; 2 roky, výstup 9.4.1988; adresa - úsek 3|1, PS 335, 306 35 Plzeň-Bory
manželka: Marcela Chromá, Podolí č.2762, Mělník

Bystrík C.Janík, 5.1.1952, kat.kněz bez státního souhlasu; podvod § 250|1a, 2b (tzv.zástupné trestní stíhání); 28 měsíců, výstup kolem roku 1988 nebo začátkem roku 1989; dále trestně stíhán; adresa - NVÚ Nové Sedlo, autopošta 1, 438 01 Žatec

Walter Kania, nar.1940, signatář Charty 77, před zatčením pracoval jako řidič. Nějakou dobu žil v NSR, má západoněm.občanství. Vězněn od 13.6.1977. Odsouzen za rozkrádání k sedmi a půl roku do II NVS. V roce 1980 postižen dvěma infarkty. V roce 1981 odsouzen k 2 letům, když se pokusil odeslat zprávu o svém osudu příbuzným v zahraničí, v roce 1983 dostal další 2 roky za totéž. Výstup 30.11.1988 (adresa PS 1|23, 507 11 Valdice u Jičína).

Michael Keller, nar.11.6.1963, občan NDR; vyzvědačství § 105 a další trestné činy; 11 let, které však byly zrušeny nejvyšším soudem, věc vrácena soudu I.stupně, kde znovu odsouzen pro přípravu vyzvědačství aj. k 6 letům; Rozsně
otec: Hans Keller, Brunnen Gasse 10, 6103 Waldorf, NDR

Ing.Pavel Křivka, nar.12.6.1960, ekolog, zaměstnanec jičínského muzea; podvracení republiky § 98|1, 3 roky; výstup 29.4.1988; Bory
otec: Pavel Křivka, Českova 1488, Pardubice

Milan Oboda, nar.12.11.1961, řidič; výtržnictví § 202|1 a poškozování majetku v soc.vlastnictví § 136 (kauza Helštýn); 18 měsíců, výstup pravděpodobně na jaře 1988; místo věznění neznámo

Petr Obšil, nar.10.11.1966; nenastoupení služby v ozbrojených silách § 269|1 a maření způsobilosti ke službě § 266|1; 22 měsíců, výstup 22.9.1988; Bory
otec: Jan Obšil, Dolní Hejčínská 19, 776 00 Olomouc-Hejčín

Ervín Motl, nar.29.7.1948, novinář, později požárník; podvracení republiky § 98|1; 3 roky, výstup 2.7.1989; Bory
manželka: Ing.Lea Motlová, Chrastavská 88, 190 00 Praha 9

Josef Rőmer, nar.7.10.1955, technik; vyzvědačství § 105|1; 11 let, výstup leden 1988; Valdice;
matka: Ema Anderlová, nám.Pionýrů 3470 Gottwaldov

Karel Srp, nar.16.1.1938, předseda výboru Jazzové sekce; nedovolené podnikání § 118|1,2; 20 měsíců, výstup 2.1.1988; Bory
manželka: Marie Srpová, Vostrovská 42 160 00 Praha 6

František Veis, nar.5.7.1932, bývalý důstojník čsl.armády, posledně řidič; příprava k vyzvědačství § 7|1 k § 105; 12 let, výstup konec dubna 1991; Valdice;
dcera: Carmen Svobodová, Vyskočilova 3 141 00 Praha 4

Jiří Wolf, nar.5.1.1952, seřízenec metra; podvracení republiky § 98|1,2 (snažil se podat zprávu do zahraničí o poměrech ve věznici Minkovice); 6 let, výstup 17.5.1989; Valdice
sestra: Milada Běkéová, Na Piketě 457|II 377 01 Jindřichův Hradec

Pavel Wonka, nar.23.1.1953, automechanik; pobuřování § 100|1a (pobuřující výroky v podáních státním orgánům, snaha o kandidaturu na poslance do SL FS) a útok na veřejného činitele § 156|2; 21 měsíců a 3 roky následného ochranného dohledu, výstup 26.2. 1988. V současné době v kritickém zdravotním stavu, ve věznici je různými způsoby týrán a šikanován; Minkovice
matka: Gerta Wonková, U nemocnice 869, 543 01 Vrchlabí

adresy věznic (ke jménu připisujte prosím i datum narození):

Ruzyně: pošta 614, schr.09, 161 02 Praha 6

Bory: pošt.úřad 1, přihr.355, 306 35 Plzeň-Bory

Minkovice: přihr.10, 463 13 Liberec-Doubí 23

Valdice: 507 11 Valdice u Jičína, PS 1

Bohunice: pošt.úřad 1, PS 37, 601 29 Brno

*

Jaroslav Švestka píše VONS

(K dopisu Milana Šimečky VONS ze září 1986 - Infoch č.11|86)

Přátelé dobří,

vrátil jsem se 28.června z NVÚ Plzeň-Bory, z vězení se značnou literární tradicí. Vím, který kriminál u nás tuhle tradici nemá, že? Ale tradici Borů založil S.K.Neumann, a já doufám, že jednou někdo napíše o funkci borské trestnice ve vývoji české literatury; bylo by to poučné čtení.

Pobyl jsem tam pouhých devět měsíců, z celkem nicotného roku, který jsem podle § 98 tr.z. dostal, že prý jsem podvracel republiku. Ale já tomu pořád nevěřím! Nikdy nepochopím, čím jsem měl republiku podvracet. Tím, že už osmnáctý rok, při stále tvrdších pracovních normách, kácím stromy a tak bezprostředně den po dni vidím tu hrůzu, kterou dětem a vnukům chystáme pod hesly cynicky opačnými? Že vidím, jak stejně se děje ve všech oblastech člověčího bytí, že se toho děsím, a že jsem reagoval jako gramotný venkovan - zapisoval jsem svoje reflexe?

"...lze jeho protizákonné jednání zařadit do oblasti ideologické diverze." To jsou poslední slova mojí obžaloby. Můj rozum se vzpírá tomu, přijmout poslední dvě slova do pojmového aparátu člověka myslícího. Když se ale přemohu, a přijmu tu Jejich koncepci člověka, kterému může být myšlenkově zaškozeno... Kdo koho vlastně poškodil? Devatenáct měsíců jsem čekal na soud a žil svým životem člověka pracujícího, a se svým trestním řízením i jeho obsahem se nijak netajil. A překvapovalo mě, jak hodně o tom lidé vědí i bez mých referencí. Pravda, moje causa měla značnou publicitu, nestátní, samozřejmě. Ale nikdy jsem z hospody vyhozen nebyl. Naopak, musel jsem trpět pleskání po ramenou, bránit svoje placení piva i obracet do sebe anonymně placený rum, a poslouchat pádné vulgarismy, ne na svoji adresu. Začali mě zdravit i oslovovat lidé, kterých jsem si předtím, za pět let života v Protivíně ani nevšimnul. Byly a jsou za mnou přinášeny zajímavé knihy i kazety, samizdaty i jiné pozoruhodné věci. Moje žena Jitka je na tom obdobně. Některé naivní moje causa přesvědčila, že Hlas Ameriky si obdobné případy nevymýšlí. Jiní se s podivnou hanbou přiznávají, že cítí zcela stejně, ale nemají odvahu se prohlásit - prý že tedy alespoň jednám za ně. A tak podobně. Přijímám to všechno s velikými rozpaky, netoužil jsem stát se "okresním hrdinou". Ale to je vedlejší - zkrátka se domnívám, když tedy přijmu výsbnam tě Jejich "ideologické diverze", že o řády více toho napáchali Oni faktem mého odsouzení, než já několika kopiemi nevalného textu, který četlo několik lidí. Avšak vůbec nevím, zda si to Oni nedokáží uvědomit, nebo zda to dobře ví, ale je jim to zcela lhostejné. Prostě netuším - a to je jedna z mých zásadních nejistot.

Dva letité přátele jsem svojí causou ztratil, ne proto, že by měli jiné názory než já, ale proto, že jsou úplnými schizofreniky, jeden se ulekl o své

honoráře za TV šedivosti, druhý se zabál o svoji stranicky zdopovanou akademickou kariéru. Naproti tomu jsem desítky, snad stovky nových přátelství navázal. Banálně napsáno - získal jsem již dávno ztracenou naději v lidská pozitiva. Je to moje veliká radost. A ať to zní třeba i trapně patetičky - tohle za ten rok kriminálu stálo.

Pak poslední červnovou neděli večer jsem doma nalezl hromadu nádherné korespondence od přátel i lidí neznámých, z tuzemska i z ciziny, texty dojemné i burcující - lidskou komunikaci. A také Infoch s dopisem pana Šimečky. Ten text nemohu přejít pouhým poděkováním.

Dlouze by se chtělo věc rozebírat, protože jak přibývá odstupu, absurdity vystupují. Jenže místa je málo, a stejně jde o věci, které víme a tuším, že i Oni je vědí. Tak jen několik poznámek nejstručnějších, protože podstatné už pan Šimečka napsal.

"Potlačovatelský aparát prostě kalkuluje s tím, že okolo dřevorubce bude méně povyku než okolo nějakého doktora. Hle příklad třídní justice!" Bude to zřejmě tak. Vždyť jeden prý řekl: "Kdo mohl tušit, že dřevorubec, člověk bez vzdělání, z venkova..." No, pravda, vždyť ani VUML nemám. Ale ta koncepce, že co dělník, to bytost mezi pivem a televizí, ta není příliš jará. Však čemu se divíti?

"Jak dnes vypadá jejich svědomí, když odsuzují do vězení člověka za to, že četl knihu a udělal si k ní poznámky?" To netuším. Vyšetřovatelé, žalobci i soudci mne znovu a znovu udivovali, trvalo mně, než jsem si zvykl, že všechno, co říkají, myslí doopravdy úplně vážně. Dnes jsem ochoten tvrdit, že Franz Kafka byl člověkem bez fantazie. Byly momenty, kdy bych naráz malíček obětoval za to, abych znal, co si ten naproti skutečně myslí. Nemám žádnou představu.

Někdy vzpomínám na Kmotra, na moment, kdy najatý gunman říká oběti: "Osobně proti tobě nic nemám, je to čistě obchodní záležitost." Nejen brokovnice svede napáchat v lidské bytosti paseku.

"Samotného by mne zajímalo, zda J.S. v té chvíli věděl ..... že si jednou pro něho ideopolicie přijde." Věděl jsem to, hned někde v počátku jsem o tom psal. Já si situaci nevybral, situace si vybrala mě. Byl to svého druhu akt zoufalství, a bylo mě lhostejné, jak to nejspíše skončí. Vypisoval jsem si z pocitu hanby, ze zloby, z beznadějnosti situace, psaní mě přinášelo úlevu. Léta předtím jsem psal desítky dopisů různým institucím, redakcím, funkcionářům, apeloval jsem, upozorňoval, žádal nápravu - nikdy jsem nedosáhl sebemenšího praktického úspěchu. Tak jsem se textem Orvelův rok alespoň snažil komentovat stav. (Již během trestního řízení, v únoru 85, jsem na sedm stran hustého strojopisu sepsal Poznámky k situaci lesních dělníků [těžařů] v Jihočeském kraji, text dosti závažný, tvrdím. Odeslal jsem ho na ředitelství závodu, podniku, rezortní ministerstvo, ministerstvo práce a sociálních věcí, Výzkumný ústav bezpečnosti práce a Ústřední radu odborů. Dostal jsem půlstránkovou nicodpověď z rezortního ministerstva.) A tak vím, že jsem ničím nepochybil. Ničeho nelituji, za nic se nestydím.

Vězení jsem snášel dobře, s humorem, problémy byly zanedbatelné. Ono mě už nic jiného než smích nezbývá, když tvrdím, že český optimista je sluňný člověk, který definitivně zavrhnul myšlenku na provaz. Však také, jsa dělníss po celý život, jsem i v civilu na lecos uvyklý. Odvolávám se i na J.Dienstbiera: "Vězení je přirozenou existenciální situací člověka dvacátého století." (Příjem.) Upřímně ale - žít už v tomto ustanovení dlouho nedokážu, především pro ekologickou hrůzu, která se, zatím zvolna, dává do pohybu. Musím se z ČSSR vystěhovat.

Chtělo by se mně ještě dále takto o věcech přemýšlet, ale... Moje causa měla od samého počátku značnou publicitu. Zpočátku se mně to zdálo nepřiměřené i zbytečné. Teprve později jsem pochopil, že je to jediný dostupný způsob obrany v těchto případech, když právo nebudu komentovat. Znám jen několik členů VONS

osobně, jsem rád, že jsem je poznal. Smyslem tohoto textu je poděkování všem lidem z VONS, a i všem ostatním, kteří mě svojí solidaritou utvrdili v přesvědčení, že má smysl usilovat o to, aby člověk zůstal člověkem, kriminál - nekriminál.

S vědomím váhy Vaší práce Jaroslav Švestka (Borský)

Protivín, září 1987

*

Dopis A.Svobodové a R.Šormové k problémům vojenské služby

Předseda FS s.Alois Indra
Vinohradská 1 Praha 1 - Nové Město

Vážený pane předsedo,

dne 3.3.1987 zaslal Jan Svoboda Federálnímu shromáždění dopis, který se zabývá otázkou vojenské služby. Na tento závažný podnět se však do dnešního dne nedostalo odpovědi ani jemu ani dalším občanům, kteří jeho dopisu vyjádřili podporu.

Za jedinou odpověď jsme bohužel nuceny považovat to, že Jan Svoboda, ač má v Praze ženu, která čeká druhé dítě, byl povolán po absolvování bohoslovecké fakulty k výkonu dvouleté základní vojenské služby na Slovensko, že byla jeho žádost o převelení do blízkosti bydliště ignorována a podobně bylo naloženo i s žádostí jeho manželky o určení Jana Svobody k náhradní vojenské službě, ačkoli má riziková těhotenství a její zdravotní stav vážně komplikuje péči o první dítě.

Mlčení o skutečném stavu ozbrojených sil ani znevýhodnění těch, kdo na tento stav upozorní, vážnost situace nezmenší. Tento přístup stejně tak, jako i oficiální propaganda, která podává nepravdivý obraz vztahu mladých lidí k armádě i vztahů uvnitř armády (ať už mezi vojáky a důstojníky, či mezi vojáky navzájem), může pouze oddálit řešení problému, který stejně jednou bude muset být řešen, má-li být naše armáda budována na základech vlastenectví, internacionalismu a osobní odpovědnosti, jak je to oficiálně prezentováno.

Jedním z podstatných důvodů odporu mladých lidí vůči vojenské službě je bezohlednost armády vůči osobním a sociálním zájmům jednotlivce. Například zvýhodnění mladých rodin by mělo být zájmem státu nejen pokud jde o novomanželské půjčky, ale i pokud jde o povolávání těch, kdo mají rodiny, k vojenské službě, a to zvláště v době, kdy stále vzrůstá počet rozpadajících se manželství. Situace je všeobecně neuspokojivá, jak ve způsobu zařazování odvedenců, v možnostech kontaktu s blízkými osobami (ať už to jsou rodiče nebo vlastní rodiny), tak i pokud jde o finanční zabezpečení osob, které byly na vojácích před jejich nástupem vojenské služby hmotně závislí.

Vážený pane předsedo, obracíme se na Vás jako na představitele vrcholného zastupitelského orgánu a žádáme Vás, abyste vahou své funkce a s odpovědností, k níž Vás Vaše funkce zavazuje, přispěl k řešení palčivého problému naší společnosti, kterým se stal výkon vojenské služby a vztah lidí k této občanské povinnosti. Je namístě, aby byl problém řešen nejen v odpovědnosti za ty, jejichž základní životní jistoty a vztahy jsou stávajícím uplatňováním branné povinnosti zbytečně narušeny a ohroženy, ale i v odpovědnosti za věc samu - neboť nutně stojíme před otázkou, jak by obstála naše armáda, je-li uvnitř narušena projevy nacionalismu, násilí a lhostejnosti, jež jsou vposledu důsledkem branné politiky, která neodpovídá celkovému stupni rozvoje naší společnosti.

Také o problematice vojenské služby musí dojít k široké a otevřené diskusi, kterou by FS jako nejvyšší zastupitelský orgán mělo podnítit, podporovat a také zaštítit proti těm, kteří raději nechávají problémy narůstat, jen aby je nemuseli řešit.

Vážený pane předsedo, žádáme Vás, abyste z titulu své funkce pověřil kompetentní složky FS, aby se zabývaly rozborem a řešením problematiky vojenské služby, neboť další mlčení nebo dokonce postihy osob, které by se na zlepšení situace angažovaly, může stávající krizi pouze prohloubit.

S úctou Alice Svobodová, Ruth Šormová Dejvická 25 Praha 6 160 00
V Praze, 18.9.1987

Dopis Karla Mrázka předsedovi ČSR

Ladislav Adamec
předseda vlády ČSR

Vážený pane předsedo vlády,
v sobotní příloze "Průboje" ze dne 19.9.1987 vyšel článek "Nevyhýbáme se ani nejsložitějším problémům," v němž vedle některých užitečných informací jsou také informace zmatené (například o nákladech na odsíření jednoho kubíku "plynu" - není jasné, odkud jsou vzaty, o čí zkušenost se opírají atd.). Právě proto jsme žádali zvláštní schůzi za účasti skutečného odborníka (případně odborníků) abychom si mohli udělat realistickou představu, co se pro zlepšení ovzduší v našem kraji skutečně plánuje. Pan Josef Trhlík z Průboje pro nás takovou autoritou není a nikdy jsme od něho o ekologických problémech nečetli nic fundovaného.

Znovu musíme opakovat náš prostý a srozumitelný požadavek: seznamte nás, prosím, s programem výstavby odsiřovacích a čisticích zařízení v našem kraji (případně v celé ČSR) opatřeným časovým harmonogramem, aby bylo všem občanům jasno, kde, kdy a dokdy se na největších zdrojích znečištění čistící zařízení bude instalovat. Jedině takový program je veřejností kontrolovatelný - všechno ostatní jsou úvahy a neurčité sliby. Příkladem takového "neurčitého slibu" je tvrzení článku Josefa Trhlíka, že se v současné době staví odsiřovací zařízení v elektrárně Tušimice 2 s 92procentní účinností. O tomto příkladu se mluví v našem tisku už delší dobu, ale málokdy se upřesní, že se toto zařízení instaluje pouze na jednom 200MW bloku, kdežto ostatní tři bloky budou zatím bez odsiřovacího systému. Také věta pana Trhlíka vyvolává falešný dojem, že celá elektrárna bude odsířena.

Pokud se Vám zdá, pane předsedo, že se taková věc na občanské schůzi nedá projednat, nic nebrání tomu, aby námi žádaný konkrétní a termínovaný program výstavby čisticích zařízení byl uveřejněn v krajském nebo i celostátním tisku.

Jsme rádi, že Průboj konečně oficiálně ujistil, že regulační opatření budou vyhlašována veřejně a to i rozhlasem. Je to zřetelný úspěch naší petiční akce. Podivně proto působí ujišťování článku v Průboji, že by k nápravě v poskytování informací v kritických obdobích došlo tak jako tak, neboť se ještě před odesláním našeho dopisu situací zabývalo předsednictvo KV KSČ v Ústí nad Labem. Nemám v úmyslu s tímto polemizovat. Mohu Vás, pane předsedo, pouze ujistit, že kdyby za posledních patnáct let, kdy se ekologická a zdravotní situace na severu neustále zhoršovala, kdokoliv z předních funkcionářů vystoupil na obranu lidí a přírody, že bychom o tom věděli. Naopak - když se někdo z nás pokusil na vážnost situace poukázat, posuzovali to někteří odpovědní činitelé jako div ne protistátní činnost a podle toho se s takovým člověkem naložilo. Jsem proto přesvědčen, že naše petiční akce byla včasná a nutná.

Ostatně článek pana Trhlíka to znovu potvrzuje. Podle zásady, že nejlepší obrana je útok, zde není nejen ani špetka sebekritiky, ale zato je zde razantní útok proti mé osobě. Vzduch na Chomutovsku nekazí tisíce tun škodlivin, nýbrž občan Mrázek z Chomutova, který je prý jedna ruka se západními sdělovacími prostředky, který "zneužil poctivé snahy lidí", "vystoupil jménem 300 občanů" kteří prý jej neznají ani jménem atd.atd.

Nehodlám odpovídat na tyto invektivy. Korunu jim nasazuje tvrzení, že se v Chomutově konala o našem dopise beseda, na které prý nikdo z autorů dopisu nevystoupil, "ani se neozval". Pravda je ovšem jiná, na žádnou besedu jsem nebyl jako iniciátor dopisu pozván.

Vážený pane předsedo, je rozhodně snazší likvidovat kritika než chyby a škody, na které poukazuje článek pana Josefa Trhlíka, není totiž jen informativní. Je i poučný. Má poučit čtenáře, aby příště už žádné petice nepozílali, nebo budou veřejně skandalizováni jako "nějaký Mrázek". Je to očividný pokus nikoliv zodpovědět, ale zastrašit kritiku.

Na závěr již jen dvě věci. Dozvěděl jsem se, že byla vydána směrnice ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR o prognózním a signálním systému stavu znečištěného ovzduší v severočeské oblasti s platností od 1.září 1987. Prosím Vás, pane předsedo, aby tato směrnice byla v plném rozsahu zveřejněna, aby se s ní mohli seznámit všichni občané našeho kraje.

A konečně vracím se znovu k myšlence vyslovené již v první části svého dopisu: včas informovat občany o kritické koncentraci škodlivin je důležitá a nutná věc. Ale daleko důležitější je vytvořit postupně takový čistící systém, který by tyto poplachy učinil zbytečnými. Bohužel dlouhodobý projekt, jenž by směřoval ke skutečnému řešení, dosud neznáme. A právě ten čekáme od Vaší vlády.

S pozdravem Karel Mrázek ml.
Dobevského 3227 Chomutov

Chomutov 25.9.1987

*

Z materiálů FIDH - Mezinárodní federace pro lidská práva

FIDH - Fédération Internationale des Droits de l'Homme je mezinárodní organizace přidružená k OSN (statut B), Evropské radě a k UNESCO (statut C); ústředí je v Paříži (adresa: 27, rue Jean-Dolent, 75014 Paris; tel.: (1)43.31.94.95) Skládá se z 36 členských lig, z nichž pět (bulharská, guatemalská, íránská, maďarská a rumunská) působí v exilu. Čs.ligou je Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, který je vedle polské ligy jedinou členskou organizací, působící v sovětském bloku. Také člen VONS Ladislav Lis je jediným místopředsedou FIDH, žijícím ve východní Evropě. Sjezd (kongres) FIDH se koná jednou za dva roky, poslední byl v prosinci 1986 ve španělském Valladolidu.

Poslední zprávu z března 1987 o misijní cestě vypracoval lord Gifford, který podnikl tuto cestu do Chile v zastoupení parlamentní skupiny pro lidská práva britského parlamentu a FIDH. Podává přehled o násilnostech a mučení, zvl.v chilských věznicích.

Týdeník La Lettre (č.197-213) informuje o stanovisku FIDH z r.1946 k potrestání nacistických zločinců a zločinů proti lidskosti (u příležitosti soudního řízení s Barbiem). Z dalších článků, týkajících se sovětského bloku, upozorňujeme na prohlášení Sdružení francouzských knihovníků ve prospěch Hanny Mychajlenkové, knihovnice z Oděsy, internované v psychiatrické léčebně v Leningradě a moskevského archiváře Aleksandra Bogoslavského, odsouzeného v lednu t.r.k 3 letům pro hanobení SSSR; v prohlášení se připomínají i tragické osudy dalších 11 knihovníků v SSSR a Polsku. La Lettre č.211-212 přináší anglický text děkovného dopisu Čestmíra Huňáta, zaslaný 21.7.t.r. jménem jazzové sekce Federaci. Ve stejném čísle je zveřejněn i dopis polské Ligy pro lidská práva (nevládního společenského hnutí) z 21.7.1987, adresovaný Nejvyššímu sovětu SSSR, požadující milost pro kazašského studenta Kairata Riskulbekova, odsouzeného k trestu smrti, za údajné usmrcení příslušníka pořádkových sil při nepokojích v Alma-Atě. Dopis polské ligy, která je nyní uváděna jako členská liga FIDH, podepsali její předseda Jan Kostecki a místopředseda Aleksander Krystosiak. Její adresa je Polská Liga Praw Czlowieka, ul.Klonowica 16b|15, 71-244 Szczecin 6, tel.: 77-327

****** ****** ******

V samizdatu nově vyšlo...

Kritický sborník, sv. 2, roč.6, srpen 1987, 119 str. A4

Ivan Dubský "Diskurs na téma jedné Klímovy věty" (studie), Rudolf Starý "Filozofická psychologie nebo filozofie psýchy?" (recenze přednášky Petra Rezka k fenomenologické psychologii), -hd- "Diskuse o postmoderně" (informace z čtvrtletníku "Lettera internazionale" č.8, 1986), Simone de Beauvoir "Paměť hrůzy" (úvodní slovo k filmu Shoah), -ran- "Skrytá tvář české literatury" (recenze samizdatové publikace Zdeňka Rotrekla), k|žádný "Díra - bohužel nejen v hlavě" (recenze rukopisu Jiřího Rumla), L.Nejdánek "Poděkování univerzitě

v Amsterodamu" (řeč k udělení čestného doktorátu filozofie), Caruso "Těla v opeře" (poznámky k novinkám operních scén), Dr.Max "Vaše tělo...uletělo" (první příspěvek do nové rubriky HIS MASTERS ROCK), Alfréd Altschul "Mami, proč tu maj všichni tak krátký nožičky" (k televiznímu seriálu o Kl.Gottwaldovi), Karel Severa "Češství a světovost" (nedurychovská glosa na Durychovo téma), F.Kautman "Úspěchy müllerizace" (glosa), Jan Vladislav "Pařížský deník" (další ukázka z rukopisu), Petr Rezek "Obec otřesených anebo postižených" (kritická úvaha nad děkovnou řečí Václava Havla k udělení Erasmovy ceny), -jm- "Kriticky o Svitákovi" (polemika se statí Ivana Sviták "Kriticky o Chartě"), Knižní zpravodaj (z novinek samizdatových edic a periodik).

*

Ze zásuvky i z bloku, č.13, září 1987, 135 str. A4

AZ "Po nás potopa" (k návštěvě M.Gorbačova v ČSSR), "Metoda podvrhů nástrojem politiky?" (podvržený text "Sjednotíme se" s prohlášením jeho údajného autora Čestmíra Císaře), Rudolf Battěk "O absolutnu v novinářském povolání" (Otce Bednářové k narozeninám), Ivan Dejmal "Kam půjdeš žáčku? Zemřel učitel!" (k úmrtí prof.Václava Černého), Economicus "Polovičatost na pokračování (k návrhu čs.zákona o státním podniku), L.Hejdánek "Masarykův odkaz" (projev přednesený na vzpomínkové slavnosti v Lánech k 50.výročí smrti TGM), Jan Hon "Přestavba bez přestavby?" (kritický komentář k projevům vedoucích čs. představitelů), František Janouch "Habent sua fata libelli" (ze sborníku "Humanismus jako síl a síla"), Zdeněk Jičínský "Charta 77 a M.S.Gorbačov" (úvaha), Otakar Jílek "Ekonomická reforma a společenské klima"(úvaha), Helena Klímová "O jménu" (fejeton), Luboš Kohout: "Historické mýty a prověřené skutečnosti o příčinách a důsledcích rozkladu Rakousko-Uherska" (polemika s prací XYZ "Jak jsme bourali Rakousko..." uveřejněnou ve Svědectví 80|1987, "Církevní dogma proti zabezpečení snesitelného a důstojného života" (poznámky k polemické stati Josefa Zvěřiny "Úcta k životu"), Rudolf Slánský "Rozhoduje vůle k reformám" (článek z listu L'Unita, 14.8.1987), -se- "Chyba v překladu: správně je obroda" (k pojmosloví reálného socialismu), Zdislav Šulc "Možnosti a meze sovětské ekonomické reformy" k červnovému zasedání ÚV KSSS), Olga Šulcová "O neposlušnosti" (fejeton), Petr Uhl "Několik slov o poctivosti aneb bouře ve sklenici vody" (k článku Milana Hübla "Jak jsem dementoval AFP"), Jana Volková-Šternová "Dopis na Azory" (k případu zahraničního letce ing.Velka), Jerzy J.Wiatr "Nový význam starých sporů" (úvaha o NEPu z časopisu Polityka č.29|87), Rudolf Zukal "Hlavní příčina stagnace sovětského zemědělství" (komentář).

*

Obsah, září 1987, 192 str. A4

Václav Černý "K výročí smrti T.G.Masaryka" (úryvky ze studií Třikrát TGM, 1977), Petr Pithart "Jedno svědectví o Masarykově hledání "viditelné církve" (korespondence F.Císaře s TGM z roku 1902 s poznámkami), Miroslav Červenka "Ještě jsi..." (verše), Peter Lotar "Země, kterou ti ukážu" (výňatky z románu vydaného v roce 1985), Eda Kriseová "Zlatokožec u řeky" (verše), Jiří Kratochvil "Plomba" (povídka), Karel Pecka "Hledači pokladů" (povídka), Zbyněk Hejda "Pobyt v sanatoriu" (verše), Eva Kantůrková "Dny mužů" (úvaha věnovaná k šedesátinám Jaroslavu Šabatovi), Zdeněk Urbánek "Nehoda na krátkých vlnách" (příspěvek k rozpravě ve Frankenu), "Krok stranou" (rozhovor Karla Hvížďaly s Jiřím Němcem), Miroslav Kusý "Rozhoduje vlastník" (příspěvek do veřejné diskuse k návrhu zákona o státním podniku), Milan Jungmann "Otvírání pastí na kritika" (k polemickým článkům a ohlasům na kritickou esej o Milanu Kunderovi), Sergej Machonin "Záznam (červenec 1987)" (k akci "Socha a voda"), Jan Trefulka "Jazykový koutek" (fejeton), Milan Šimečka "Příspěvek do Frankenu" (o pluralitní literatuře), Václav Havel "Setkání s Gorbačovem" (fejeton), Ludvík Vaculík "Letní tramvaj", "Srpnový den", "Proč píšu" (fejetony), příloha: Jan Křen "Historické proměny češství" (studie).

*

Pozvání do Budapešti (došlo po uzávěrce)

Mluvčím Charty 77, Praha

Milí přátelé z Charty 77, Berlín 26.září 1987

zveme Vás tímto na seminář nazvaný "Gorbačovovy reformy a evropské perspektivy", který se bude konat 21. a 22.listopadu 1987 v Budapešti.

Seminář je společnou iniciativou "Evropské sítě pro dialog Východ -Západ" a kruhu nezávislých maďarských intelektuálů, zahrnujícího známé zástupce demokratickéopozice jako jsou György Konrád, János Kis a Miklós Haraszti.

O tématu semináře se má diskutovat ve světle těchto otázek:

1. Jak je třeba hodnotit novou politiku Sovětského svazu a jaké perspektivy se v Evropě touto politikou otevírají?

- Odzbrojení a snižování stavu vojsk ve východní a západní Evropě - změna nebo stabilizace statusu quo?
- Možnosti změn ve vztazích mezi supervelmocemi a blokovými státy na Východě i Západě.
- Možné oblasti celoevropského sblížení.

2. Jaké mohou být společné cíle a pespektivy celoevropského demokratického hnutí?

- Které společenské a politické síly na Východě a Západě by se mohly stát nositelkami celoevropské demokratické perspektivy?
- Konkrétní úkoly, cíle a projekty pro společné hnutí.
- Jednotná Evropa (něm.: Gesamt-Europa) - skutečnost a utopie.

Těmito otázkami a body má být vyznačen přibližný obsahový rámec diskuse; tím se však naprosto nevylučují jiné otázky, problémy nebo aspekty, které souvisejí se avoleným tématem. Směr i tématický důraz v budapešťské debatě stejně budou rozhodujícím způsobem určeny obsahem diskusních příspěvků. Pro každý z obou uvedených hlavních námětů počítáme s celodenní diskusí, kterou by uvedly vždy dva referáty (Východoevropana a Západoevropana).

Seminář začíná v sobotu 21.listopadu v 10 hodin dopoledne a končí v neděli 22.listopadu ke 20 hodině.

Místo konání: Kolegium politických věd a práva, Menesi utca č.12-14 (asi 200 m od hotelu Gellért v Budě).

Počet účastníků semináře nemá překročit 100, protože intenzívní, soustředěná a produktivní diskuse není dobře možná ve větším rámci. Vedle různých skupin a jednotlivců v Maďarsku a členů Sítě jsou posvání zástupci nezávislých iniciativ a demokratické opozice z Polska, Československa, NDR a Jugoslávie, a dále řada spisovatelů, politiků, vědců a novinářů ze západní Evropy.

Byli bychom velice rádi, kdyby se mohli budapešťského semináře zúčastnit zástupci Charty 77. Navíc bychom Vás prosili o zaslání jednoho nebo více písemných diskusních příspěvků na téma semináře, evt. k jednotlivým uvedeným otázkám (pokud možno v angličtině) - to zejména pro případ, že by nikdo z Vás nedostal povolení výjezdu do Maďarska. Vaše příspěvky by pak byly předneseny na semináři.

Cestovní výlohy přebírá síť (peníze by obdrželi Vaši zástupci na semináři). O soukromý nocleh v Budapešti je postaráno.

S přáním, abychom mohli v Budapešti uvítat jednoho nebo více zástupců z Vašich řad jako diskutující, a se zvlášť srdečnými pozdravy

Dieter Esche
tajemník Evropské sítě pro dialog Východ - Západ
Niebuhrstrasse 61, 1000 Berlin 12
Telefon: 030|323 11 33

P.S. Prosíme, abyste svoje písemné příspěvky poslali přímo do Budapešti na adresu: Ferenc Miszlivetz, Szegedi utca 6, 1139 Budapest; tel. 00361-406 877

****** ****** ******